

Europejski Tydzień Szczepień

21-27 kwietnia 2024

Europejski Tydzień Szczepień to inicjatywa:

kierowana i koordynowana przez Światową Organizację Zdrowia;

realizowana i wspierana na poziomie krajowym i lokalnym przez państwa, a także przez organizacje międzynarodowe i pozarządowe oraz inne podmioty działające w obszarze ochrony zdrowia;

celem Tygodnia Szczepień w Polsce jest podkreślanie roli szczepień – powszechnych i indywidualnych – poprzez:

podnoszenie świadomości potrzeby i prawa każdego dziecka do ochrony przed chorobami, którym można zapobiegać za pomocą szczepień ochronnych,

zwracanie szczególnej uwagi na szczepienie pacjentów z grup wysokiego ryzyka.

Pamiętajmy:

Czym jest szczepienie?

Polega na podaniu pacjentowi (przez uprawniony do tego personel medyczny) szczepionki przeciw chorobie zakaźnej, by organizm pacjenta się na nią uodpornił;

Jest świadczeniem zdrowotnym z zakresu profilaktyki;

Szczepienia mogą być wykonywane w podmiotach prowadzących działalność leczniczą;

Procedura szczepienia zawsze obejmuje dwie podstawowe czynności: badanie lekarskie, na podstawie którego lekarz kwalifikuje pacjenta do szczepienia (lub podejmuje decyzję o odmoczeniu) oraz podanie szczepionki;

W zależności od rodzaju danej szczepionki, jest ona podawana albo poprzez iniekcję (zastrzyk) albo w formie doustnej.

SZCZEPIENIE TO PO PROSTU
TRENING UKŁADU
ODPORNOŚCIOWEGO
PRZED EWENTUALNĄ
WALKĄ Z NIEBEZPIECZNYM
WIRUSEM LUB BAKTERIĄ, Z
KTÓRĄ MOŻEMY SIĘ
ZETKNAĆ W PRZYSZŁOŚCI.

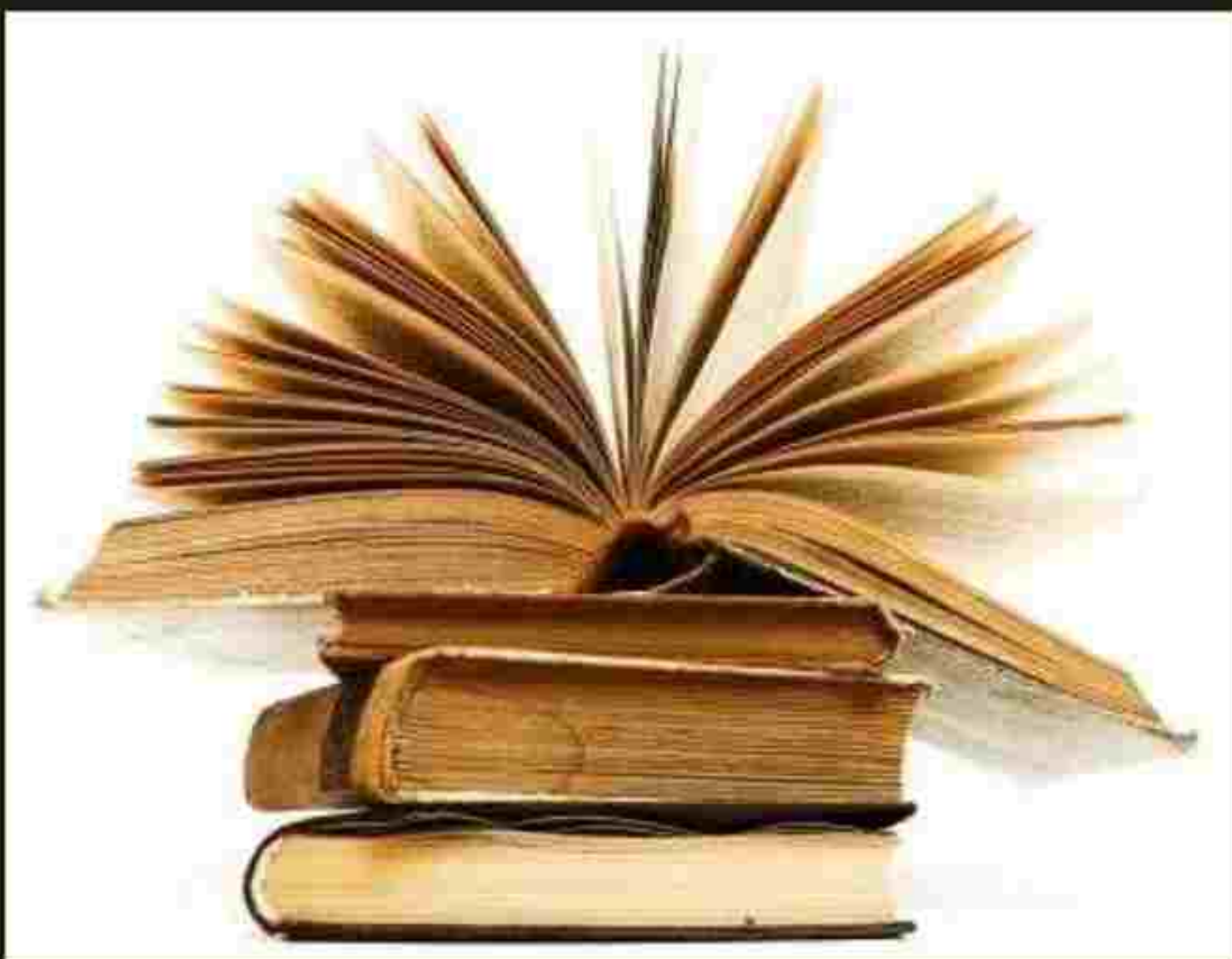

CZYM JEST SZCZEPIONKA?

Jest to preparat, który w założeniu imituje naturalną infekcję i prowadzi do rozwoju odporności analogicznej do tej którą uzyskuje organizm w czasie pierwszego kontaktu z prawdziwym drobnoustrojem (bakterią lub wirusem);

Szczepionka wywołuje odpowiedź immunologiczną podobną do naturalnej odporności, którą uzyskuje się po przebyciu zakażenia lub choroby;

Głównym celem szczepionki jest ochrona przed ciężkim przebiegiem choroby i powikłaniami, których nie da się przewidzieć.

Krótką historia szczepionek

Pierwsze próby walki z chorobami zakaźnymi podjęto już w średniowieczu, w Azji. Stosowano wówczas różne metody.

W Chinach na przykład do walki z ospą używano proszku ze strupów lub ropy, pobranych od chorych z łagodnym przebiegiem choroby.

W Indiach wykorzystywano metodę polegającą na zakładaniu dzieciom ubrań po chorych lub wkłuwaniu igieł z ropą zakażonych.

Co krowy mają wspólnego ze szczepieniami?

- 14 maja 1796 r. – brytyjski doktor Edward Jenner podał 8-latkowi wirusa ospy krowiej. Przed tym eksperymentem Jenner zaobserwował, że osoby, które pracują przy bydłe, nie zapadają na ospę prawdziwą, a przechodzą łagodniejszą formę choroby. Po podaniu szczepionki, u chłopca rozwinęła się niegroźna postać choroby. Potem lekarz zaszczepił Jamesa kolejny raz, ale tym razem ospą prawdziwą. Chłopiec nie zachorował.
- 200 lat później, w 1980 roku Światowa Organizacja Zdrowia, ogłosiła, że dzięki szczepionce opracowanej przez Jennera ospa prawdziwa została **CAŁKOWICIE ZWALCZONA**.

Powojenna Polska: imponująca skuteczność szczepionek

W latach 1949–1990 szczepienia ochronne prowadzone w naszym kraju w skali masowej były główną przyczyną poprawy sytuacji epidemiologicznej wielu chorób zakaźnych, a odsetek zgonów spowodowanych chorobami zakaźnymi spadł z 20% do mniej niż 1%.

PODOBNI SYTUACJA WYGLĄDAŁA Z OSTRYM NAGMINNYM PORĄŻENIEM DZIECIĘCYM (POLIO – CHOROBA HEINEGO-MEDINA). PRZED ROZPOCZĘCIEM SZCZEPIEŃ, WIELE DZIECI NIE UDAŁO SIĘ URATOWAĆ, GDYŻ WIRUS STOPNIOWO UPOŚLEDZA FUNKCJĘ MIĘŚNI ODPOWIEDZIALNYCH ZA PORUSZANIE, A CZASEM I ZA ODDYCHANIE. PO SERIACH SZCZEPIEŃ W 2001R. WHO UZNAŁO EUROPE, ZA WOLNĄ OD TEJ CHOROBY.

Czy szczepienia są bezpieczne?

BEZPIECZEŃSTWO KAŻDEJ SZCZEPIONKI JEST OCENIANE NA WSZYSTKICH ETAPACH BADAŃ, KTÓRE SĄ NAD NIA PROWADZONE, A TAKŻE W TRAKCIE PRODUKCJI ORAZ PODCZAS STOSOWANIA ZAREJESTROWANYCH I DOPUSZCZONYCH DO OBROTU PREPARATÓW.

BADANIA KLINICZNE POTWIERDZAJĄ, ŻE WSZYSTKIE DOSTĘPNE W POLSCE SZCZEPIONKI SPEŁNIAJĄ STANDARDY JAKOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SKUTECZNOŚCI.

KAŻDA SZCZEPIONKA WPROWADZONA NA POLSKI RYNEK MUSI POZYTYWNE PRZEJŚĆ BADANIA LABORATORYJNE. KONTROLOWANE SĄ WSZYSTKIE SERIE SZCZEPIONEK WPROWADZANE DO OBROTU W POLSCE. URZĄD REJESTRACJI PRODUKTÓW LECZNICZYCH, WYROBÓW MEDYCZNYCH I PRODUKTÓW BIOBIOCYDZNYCH STAŁE MONITORUJE NIEPOŻĄDANE ODCZYNY PO SZCZEPIENIU.

PRZESTRZEGANIE TYCH WYSOKICH STANDARDÓW PRZEZ PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W SYSTEMIE OCHRONY ZDROWIA GWARANTUJE BEZPIECZEŃSTWO OSÓB PODDAWANYCH SZCZEPIENIOM.

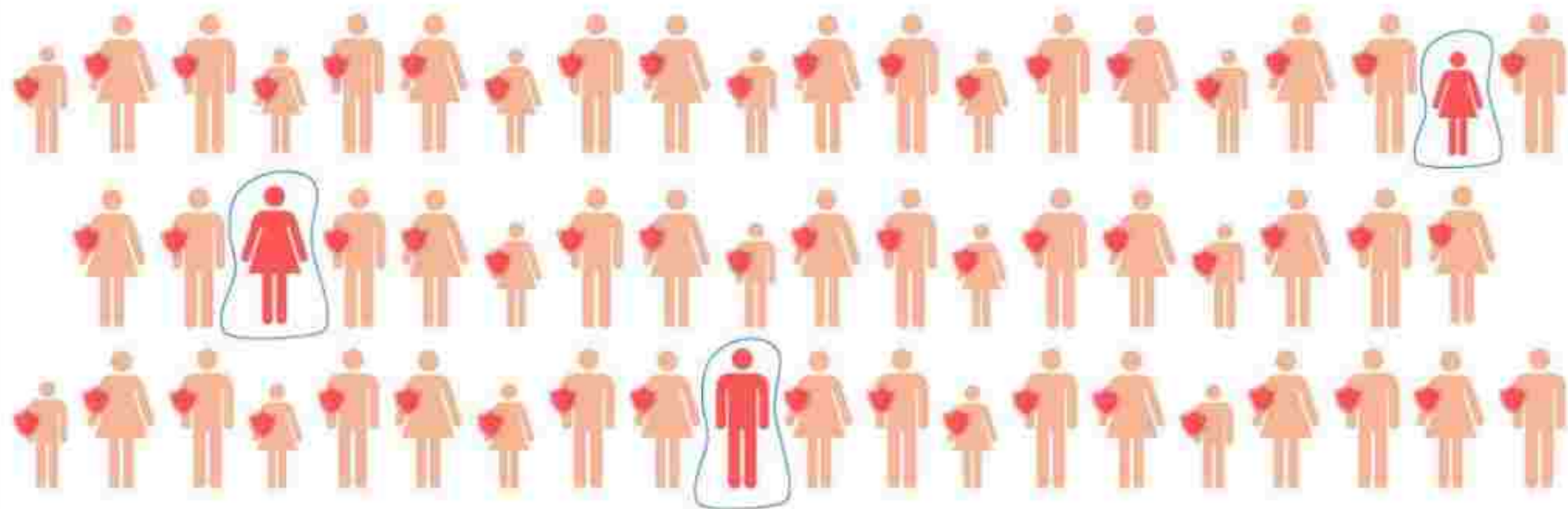
Szczepionka przeciw	24h*	6 tygodni	2 miesiąc	3 miesiąc	4 miesiąc	5 miesiąc	6 miesiąc	7 miesiąc	13-15 miesięcy	16-18 miesięcy	6 lat	12-13 lat	14 lat	19** lat
Gruźlica	BCC													
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	HBV		HBV					HBV						
Rotawirusom			RV											
Błonicy, tężcowi, krztuścowi			DTP	DTP	DTP	DTP				DTP	DTaP		Tdap	Td
Poliomyelitis				IPV	IPV	IPV				IPV	IPV			
Hib			Hib	Hib	Hib					Hib				
Pneumokokom			PCV		PCV					PCV				
Odrze, śwince, różyczce									MMR		MMR			
Łudzkiemu wirusowi brodawczaka													HPV***	
COVID-19										COVID-19				
Meningokokom			MenB i MenACWY lub MenC											
Grypie									IV (po ukończeniu 6 m.ż.) lub LAIV (po ukończeniu 24 m.ż. do ukończenia 18 lat)					
Ospie wietrznej												VZV		
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A												HAV		
Kleszczowemu zapaleniu mózgu												KZM		

*szczepionki powinny być przeprowadzone przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego, **Td obowiązkowa lub Tdap zalecana, ***szczepienia bezpłatne w grupie 12-13 lat, w pozostałych grupach odpłatne lub częściowo refundowane.

■ szczepienia obowiązkowe
 ■ szczepienia zalecane
 ■ szczepienia zalecane, bezpłatne

BCC - szczepionka przeciw gruźlicy, **HBV** (Hepatitis B Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, **DTP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, celakomórkowa, **RV** - szczepionka przeciw rotawirusom, **DTaP** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, **Tdap** - szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca, **IPV** (Inactivated Polio Vaccine) - szczepionka przeciw poliomyelitis, zabiła, **HBs** - szczepionka przeciw Haemophilus influenzae typu B, **MMR** - szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce, **PCV** - skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom, **IV** (Inactivated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (nieaktywowana), **LAIV** (Live Attenuated Influenza Vaccine) - szczepionka przeciw grypie (żywa, domowa), **MenB** - szczepionka przeciw meningokokom grupy B, **MenACWY** - szczepionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y lub C, **HPV** - szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka, **VZV** - szczepionka przeciw ospie wietrznej, **HAV** (Hepatitis A Vaccine) - szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, **KZM** - szczepionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu, **COVID-19** - szczepionka przeciw COVID-19.

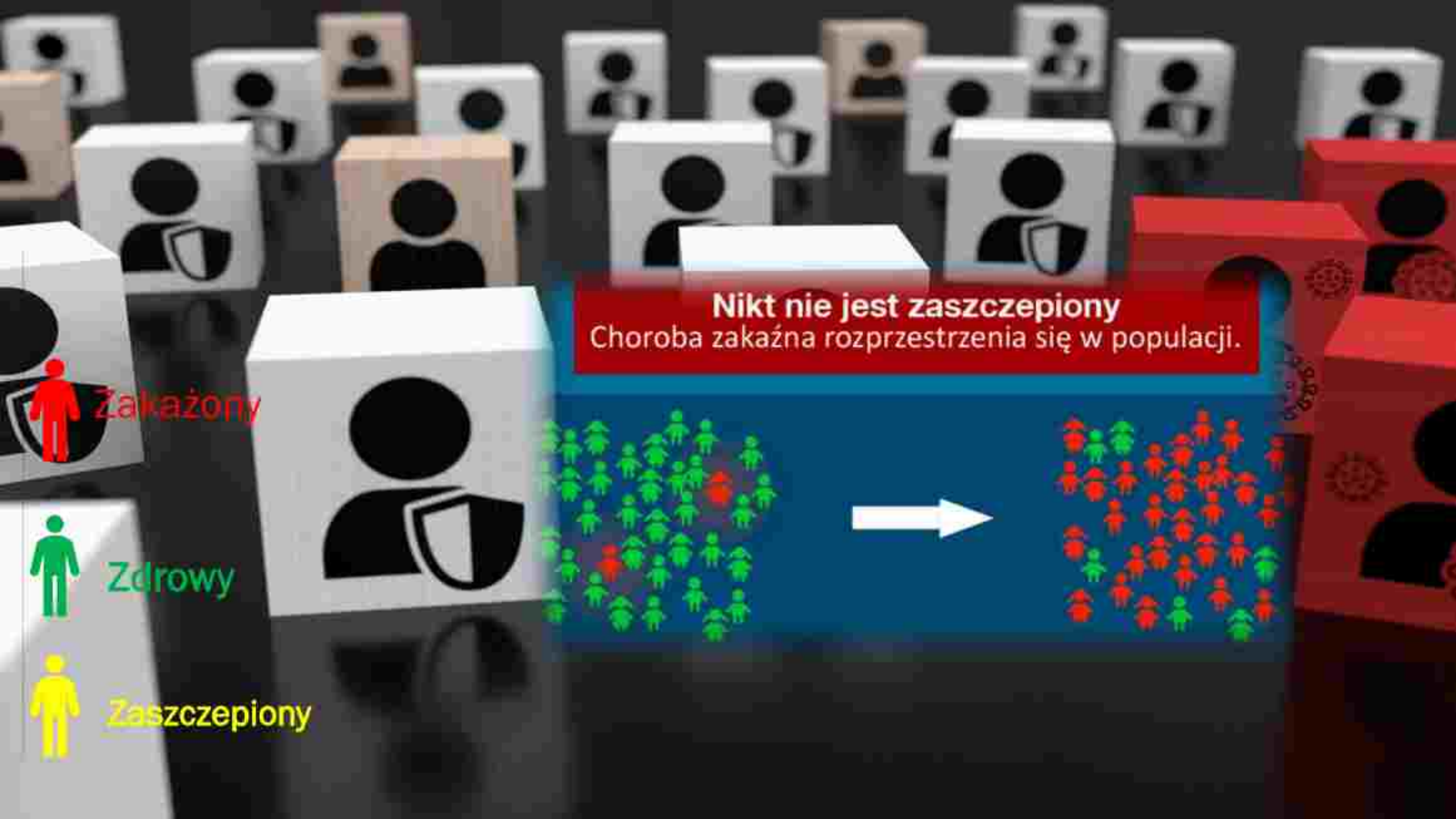
Odporność Zbiorowiskowa

Warto wiedzieć...

- Dzięki odporności zbiorowiskowej szczepienie chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najsłabszych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania, ponieważ są za mali na szczepienie (noworodki) lub chorują przewlekle.
- Im więcej osób zostało zaszczepionych, tym większa jest odporność zbiorowiskowa, tym bardziej jesteśmy wszyscy chronieni przed niebezpiecznymi chorobami zakaźnymi.

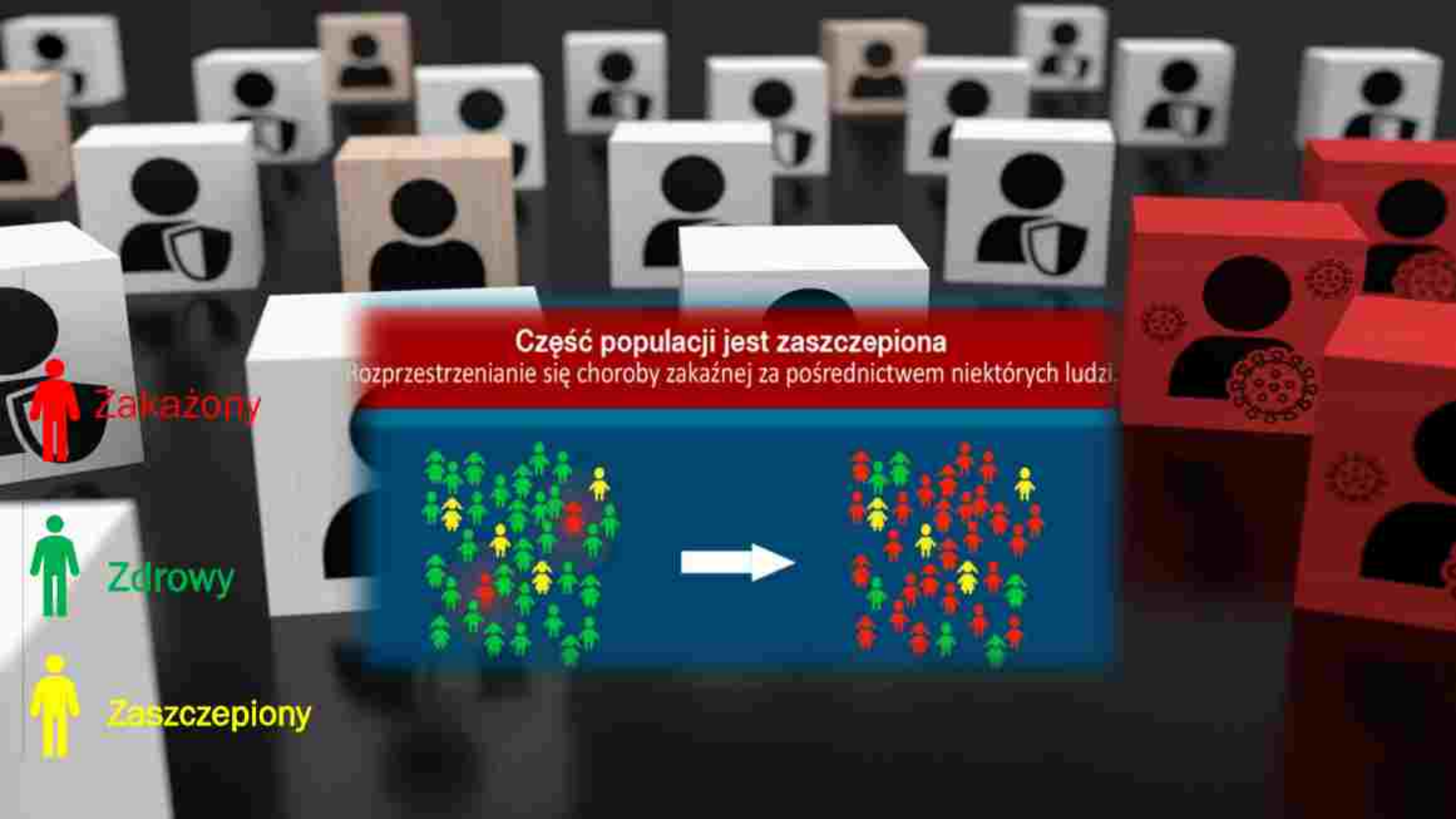

Nikt nie jest zaszczepiony
Choroba zakaźna rozprzestrzenia się w populacji.

Zakażony

Zdrowy

Zaszczepiony

Część populacji jest zaszczepiona

Rozprzestrzenianie się choroby zakaźnej za pośrednictwem niektórych ludzi

Zakażony

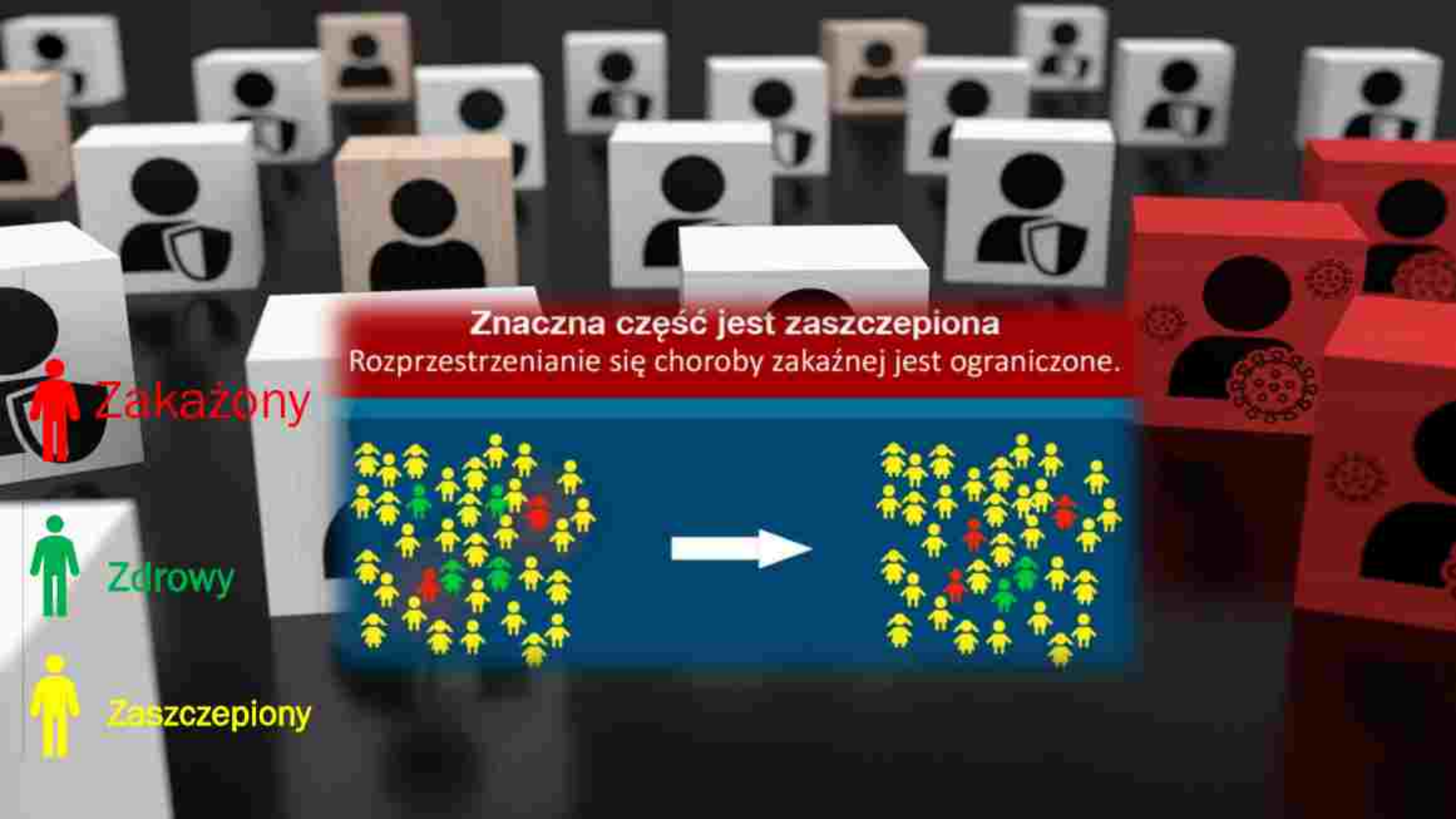

Zdrowy

Zaszczepiony

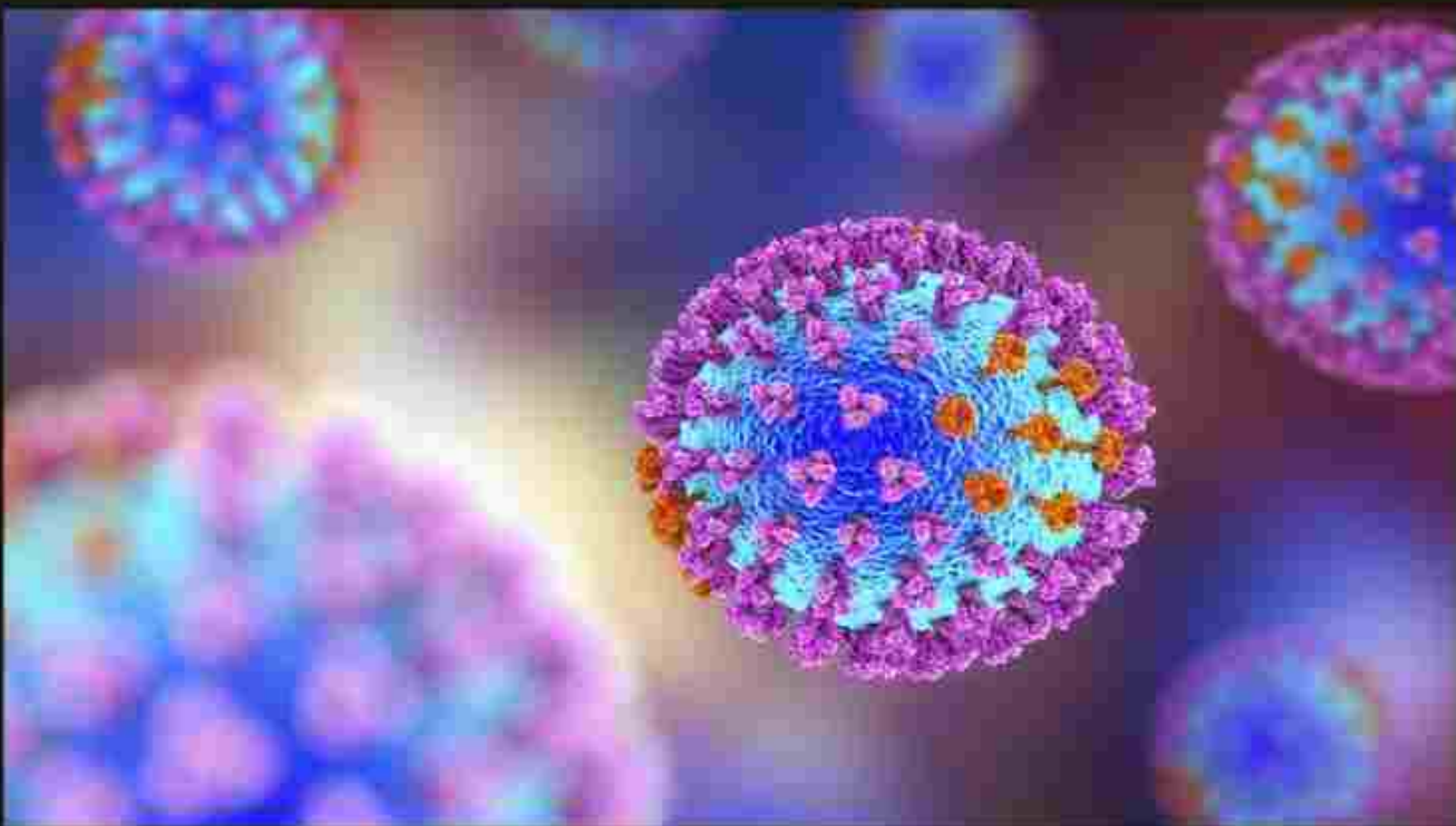

Znaczna część jest zaszczepiona
Rozprzestrzenianie się choroby zakaźnej jest ograniczone.

Zakażony

Zdrowy

Zaszczepiony

Do szczepień obowiązkowych zaliczamy szczepienia przeciwko:

krztuścy,	zakażeniom pneumokokowym,	otłocicy,
krztałkowci,	polio (poliomyelitis),	odby,
świniec,	rużyciec,	teżcowi,
wirusach grypy (wirusach grypy typu B),	zakażeniom przetchotki (zakażeniom grypy typu B),	zakażeniom rotawirusowym.

Do szczepień zalecanych należą szczepienia przeciw:

ospie wietrznej;

kleszczowemu
zapaleniu mózgu;

wirusowemu
zapaleniu wątroby
typu A (WZW typu A);

grypie;

zakażeniom
meningokokowym;

ludzkiemu wirusowi
brodawczaka;

Inne w zależności od
określenia grupy
ryzyka (np.
wścieklizna, tężec,
błonica)

Niepożądane odczyny poszczepienne

Zaburzenie stanu zdrowia, występujące w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki.

Każde zaburzenie stanu zdrowia mogące mieć związek ze szczepieniem podlega zgłoszeniu przez lekarza do nadzoru jako podejrzenie NOP.

Podział niepożądanych odczynów poszczepiennych:

NOP CIĘŻKI

NOP POWAŻNY

NOP ŁAGODNY

Najczęstsze niepożądane odczyny poszczepienne

Ból w miejscu wkłucia

Zaczerwienienie

Gorączka

Niepokój dziecka

www.zdrowie.pap.pl

